

Skärsta Friskola Ekonomisk förening

Org.nr. 769614-4539

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Skärsta Friskola i Norrtälje kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skärsta Friskola Ekonomisk förening att senast den **1 mars 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Skärsta Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; 3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att skolan ger eleven särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Se till att stödåtgärder dokumenteras i ett åtgärdsprogram och av åtgärdsprogrammen ska följande framgå:
 - vilka behov av särskilt stöd eleven har och
 - hur elevens behov av särskilt stöd ska tillgodoses.
- Se till att det finns personal med specialpedagogisk kompetens i den omfattning som behövs för att kunna tillgodose elevernas behov av särskilt stöd.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Skärsta Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Skärsta Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att psykologen deltar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Skärsta Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. I detta ingår att;
 - följa upp kunskapsresultaten i samtliga ämnen och årskurser och resultatet av arbetet med trygghet och studiero,
 - utifrån en sådan uppföljning analysera resultaten och vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen,
 - utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsåtgärder som ska genomföras,
 - planera och genomföra de beslutade utvecklingsåtgärderna och
 - dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

Förutsättningar för utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Skärsta Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande och för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen)
- Huvudmannen ser till att grundskolan har tillgång till personal med sådan kompetens, så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 29 § skollagen)

Åtgärder

- Se till att elever vid Skärsta Friskola har tillgång till specialpedagogisk kompetens.
- Se till att elever vid Skärsta Friskola har tillgång till personal med sådan kompetens, så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Styrning och utveckling av utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Skärsta Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen i förhållande till de nationella målen, och dokumenterar denna uppföljning. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 5-6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder för att säkerställa en likvärdig utbildning, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

- Se till att huvudmannen bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. I detta ingår att;
 - o följa upp resultat och måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen,
 - o utifrån uppföljningen av resultaten och måluppfyllelsen analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen,
 - o utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsåtgärder som ska genomföras,
 - o planera och genomföra de beslutade utvecklingsåtgärderna,
 - o dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet och
 - o skaffa sig kännedom om hur huvudmannen ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Tillsynen visar att det särskilda stödet inte ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att de aktuella eleverna ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i dokumentationen av stödåtgärderna i åtgärdsprogrammen. Tillsynen visar även att det inte finns specialpedagogisk kompetens i den omfattning som behövs för att kunna tillgodose elevernas behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i arbetet med att utforma utbildningen så att alla elever på Skärsta Friskola tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Tillsynen visar att det inte råder studiero i vissa klasser. Det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete eftersom till-

synen visar att psykologen inte deltar i detta arbete. Skolinspektionen bedömer även att det finns brister i tillgången till elevhälsans samtliga kompetenser för eleverna i Skärsta Friskola. Eleverna saknar tillgång till specialpedagogisk kompetens. Vidare bedömer Skolinspektionen att det saknas tillgång till personal med sådan kompetens så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Slutligen bedömer Skolinspektionen att det finns brister i såväl skolenhetens som huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Tillsynen visar att det endast i begränsad omfattning bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenheten. Tillsynen visar också att huvudmannen inte bedriver något systematiskt kvalitetsarbete.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Utredningen visar att det särskilda stödet inte ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att de aktuella eleverna ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i dokumentationen av stödåtgärderna i åtgärdsprogrammen. Utredningen visar även att det inte finns specialpedagogisk kompetens i den omfattning som behövs för att kunna tillgodose elevernas behov av särskilt stöd. Sammantaget innebär bristerna ett försvårande av förutsättningarna för berörda elever att nå målen för utbildningen.

Av skollagen följer att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vidare ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutan-derätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Av läroplanen följer att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver.

Av Skolinspektionens utredning framkommer att rektorn inte säkerställer att elever som är i behov av särskilt stöd ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som be-hövs. Rektorn uppger vid Skolinspektionens intervju att skolan har genomfört ett stort antal utredningar av elevers behov av särskilt stöd men att endast ett åtgärdsprogram har utarbetats. Kuratorn uppger vid intervjun att det finns tio elever vars behov av sär-skilt stöd har utretts men där åtgärdsprogram inte har utarbetats. Elevhälsans represen-tanter uppger vidare att det inte har fattats några beslut om att det inte ska utarbetas åtgärdsprogram utifrån de gjorda utredningarna av elevernas behov av särskilt stöd. Av intervju med lärare framkommer att det finns elever med behov av studiehanded-ning på modersmålet men att ingen elev får det behovet tillgodosett. Elevhälsans

representanter uppger att rektorn gett kuratorn i uppdrag att utarbeta åtgärdsprogram utifrån vad de tidigare gjorda utredningarna visade.

Av Skolinspektionens utredning framkommer att det finns brister i dokumentationen av stödåtgärderna i åtgärdsprogrammen. Skolinspektionen har tagit del av det åtgärdsprogram som finns utarbetat. Av åtgärdsprogrammet framgår inte vilka behov av särskilt stöd som eleven har och hur de behoven ska tillgodoses.

Skolinspektionens utredning visar även att det inte finns specialpedagogisk kompetens i den omfattning som behövs för att kunna tillgodose elevernas behov av särskilt stöd. Av Skolinspektionens intervju med rektorn framkommer att skolan har ett stort behov av en specialpedagog och eftersom skolan numera saknar specialpedagogisk kompetens finns det elever i behov av särskilt stöd som skolan inte kan ge stöd i den omfattning de är i behov av. Av intervju med lärare framkommer att lärarna inte klarar arbetet med elever i behov av särskilt stöd eftersom det inte har finns tillgång till specialpedagogisk kompetens. Enligt rektorn slutade skolans tidigare specialpedagog under hösten 2017. Rektorn har, i brist på specialpedagog, anställt resurspersoner som finns i klasserna samt gett kuratorn ökad arbetstid för att kunna hjälpa till att utarbeta åtgärdsprogram.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Skärsta Friskola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Skärsta Friskola Ekonomisk Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Skärsta Friskolas arbete med att utforma utbildningen så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Tillsynen visar att det i vissa klasser inte råder studiero på lektionerna. Att det är studiero på lektionerna är centralt för att eleverna ska få så bra förutsättningar som möjligt för att nå målen för utbildningen.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av Skolinspektionens granskning framgår att det finns brister i skolans arbete med att utforma utbildningen så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Av Skolinspektionens intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att det i vissa klasser inte råder studiero. Elever i en årskurs beskriver vid Skolinspektionens intervju att det jämt är bråkigt i klassen. "Vi får aldrig arbetsro", säger eleverna. Eleverna berättar vidare att det är några elever som alltid stör de andra elevernas arbetsro genom att de springer runt och skriker. Att det inte råder studiero i vissa klasser bekräftas vid en av Skolinspektionens lektionsobservationer. Skolinspektionen observerar då följande: Elever som går ut och in i klassrummet samtidigt som läraren läser högt i en bok. En elev som ropar i klassen, "Kan jag få åka hem någon djävla gång". En elev som välter bord och stolar. Av intervju med skolans lärare framkommer att lärarna till viss del "väljer sina strider" när det gäller att påpeka

elevs språkbruk och beteende. En annan lärare säger att lektionerna brukar fungera när alla resurspersoner är på plats men att det är sårbart på en liten skola. Det finns bra och dåliga dagar och ibland behöver lärarna "släcka bränder" säger en lärare. I en klass behövs mer resurser säger lärarna, speciellt för de elever som har stora svårigheter med förändringar. Representanterna för elevhälsoteamet uppger vid intervjun att de upplever att toleransnivån för elevs dåliga språkbruk har höjts hos både vuxna och elever. Representanterna för elevhälsoteamet säger vidare att de skulle önska att det är bättre studiero i alla klasser. Av intervju med rektorn framkommer att skolan numera arbetar med klasserna för att öka studieron. Det är många orosmoment i klasserna och rektorn är inte nöjd med studieron i alla klasser.

Skolinspektionen genomförde våren 2018 en enkät för vårdnadshavarna på Skärsta Friskola. Av enkäten framgår att resultatet för vårdnadshavarnas svar på påståendena; "Jag upplever att mitt barn har studiero under lektionerna", "Mitt barn uppger ofta att det är svårt att arbeta i klassrummet för att det är så hög ljudnivå" samt "Jag upplever att mitt barns klasslärare/mentor säger till dem som stör på lektionerna" är indexvärdet 3,8 på en skala 1-10 där 10 är högsta värde. Medelvärde för övriga grundskolor som besvarat Skolinspektionens enkät är 5,9. Skärsta Friskola har även genomfört egna enkäter med vårdnadshavare. Där svarar 42 procent av vårdnadshavarna att de upplever att deras barn har arbetsro på lektionerna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Skärsta Friskola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Skärsta Friskola Ekonomisk Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete eftersom psykologen inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Det kan försvåra elevhälsans möjligheter att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För dessa insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I skollagen anges vidare att elevhälsans arbete främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I förarbeten till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 275 ff) anges att elevhälsan ska vara samlad och att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper på skolan. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan enligt förarbetena ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig enligt förarbetena, rör exempelvis elevernas arbetsmiljö och livsstilsrelaterad ohälsa. Vidare anges att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor.

Av Skolinspektionens utredning framkommer att psykologen inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Psykologen uppger vid Skolinspektionens intervju att psykologen är på skolan två gånger per termin och främst när enskilda elevutredningar ska göras. Kompetensen används inte i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet säger psykologen. Vidare uppger psykologen att psykologkompetensen inte anlitas för att delta i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete utan används i samband med enskilda elevutredningar. Rektorn uppger vid intervju att psykologkompetensen inte är med i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete men att psykologen arbetar rådgivande när problem uppstått.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Skärsta Friskola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Skärsta Friskola Ekonomisk Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet vid skolan. Rektorn följer inte upp och analyserar kunskapsresultaten i samtliga ämnen och årskurser och inte heller resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Då rektorn inte följer upp och analyserar kunskapsresultat samt resultatet av arbetet med trygghet och studiero så medför detta även brister i arbetet med att identifiera, besluta om, planera och genomföra nödvändiga utvecklingsåtgärder. Även dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet brister. Då arbetet med skolenhetens systematiska kvalitetsarbete brister finns en risk att nödvändiga utvecklingsåtgärder inte identifieras, samt att de åtgärder som vidtas inte svarar mot de behov som skolan har.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete där utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. I förarbetena till skollagen betonas särskilt skolenhetens arbete med värdegrundsfrågor som en självklar del i det systematiska kvalitetsarbetet (Prop. 2009/10:165 s. 303). Enligt skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet också dokumenteras. Av förarbetena framgår att dokumentationen rimligen bör innehålla information om resultat och målnuppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder. Av förarbetena framgår också att kvalitetsarbetet ska bedrivas med struktur och rutiner, då detta är en förutsättning för ledning och styrning av verksamheten (Prop. 2009/10:165 s. 304-305).

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten. Av de allmänna råden framgår också att dokumentationen bör innehålla en redogörelse för resultaten och hur de har följts upp, en analys av orsakerna till eventuella brister i målnuppfyllelsen samt vilka

åtgärder som ska genomföras på kort och lång sikt för att de nationella målen ska uppfyllas.

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn inte följer upp och analyserar kunskapsresultaten i samtliga ämnen och årskurser och inte heller resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Av Skolinspektionens intervju med rektorn framkommer att skolan inte genomför uppföljning av kunskapsresultaten för alla elever i alla ämnen. Visserligen diskuterades resultaten, i samband med de nationella ämnesproven, utifrån ett likvärdighetsperspektiv men det finns inget samlat underlag säger rektorn. Rektorn uppger vidare att hon har förberett en pärm där allt underlag inför kommande kvalitetsredovisning ska samlas. Rektorn säger att hon har begärt att få in alla uppgifter gällande vilka elever som uppnår kunskapskraven i respektive ämne från lärarna men inte fått det. Vidare uppger rektorn att varje klass gör sin egen trygghetsenkät vilket, enligt henne, medför att det är svårt att få en gemensam bild av elevernas upplevda trygghet på skolan. Resultatet av arbetet med trygghet och studiero följs enligt rektorn inte upp på skolenhetsnivå. Rektor uppger vidare att hon har för avsikt att kommande läsår genomföra en gemensam enkät i alla klasser. Rektorn uppger vidare att hon inte har analyserat kunskapsresultat och resultatet av arbetet med trygghet och studiero eftersom det inte finns någon tillgänglig dokumentation. Rektorn säger att hon inte heller har fattat beslut om utvecklingsåtgärder, planerat för genomförande av utvecklingsåtgärder eller genomfört dem.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Skärsta Friskola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Skärsta Friskola Ekonomisk Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för utbildningen

Det saknas tillgång till specialpedagogisk kompetens

Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende tillgång till elevhälsa för eleverna vid Skärsta Friskola. Bristen består i att elevhälsan vid Skärsta Friskola inte omfattar samtliga kompetenser eftersom det saknas tillgång till specialpedagogisk kompetens. Detta innebär en risk för att elevernas utveckling mot utbildningens mål riskerar att försvåras.

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av Skolinspektionens utredning framgår att saknas tillgång till specialpedagogisk kompetens. Rektorn uppger vid Skolinspektionens intervju att det inte har funnits tillgång till specialpedagogisk kompetens på skolan sedan hösten 2017. Vidare uppger rektorn

att skolan försöker rekrytera en specialpedagog men att ingen av de sökande har haft rätt kompetens.

Det saknas tillgång till personal med sådan kompetens så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses

Skolinspektionen bedömer att det saknas tillgång till personal med sådan kompetens så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Visserligen har skolan för ett antal år sedan gjort en plan för hur den studie- och yrkesvägledande verksamheten ska bedrivas men något arbete utifrån planen genomförs inte.

Av skollagen framgår att elever i alla skolformer förutom förskolan och förskoleklass ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att den studie- och yrkesorienterade verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Vidare framgår av läroplanen att studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför fortsatt utbildning och yrkesinriktning och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning. Studie- och yrkesvägledaren ska också vara ett stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Av Skolinspektionens tillsyn framgår att det saknas tillgång till personal med sådan kompetens så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. I den skriftliga redogörelse för verksamheten som Skolinspektionen fått inför tillsynen redovisar huvudmannen att de inte känner till hur skolan arbetar med studie- och yrkesvägledning. Av Skolinspektionens intervjuer med elever och lärare framkommer att de inte arbetar med studie- och yrkesvägledning. Lärarna för årskurserna 1-5 uppger vid intervju att de kommer att ge studie- och yrkesvägledning under hösten. Vidare uppger lärarna att det inte finns någon lärare som har ett uttalat ansvar för studie- och yrkesvägledning vid Skärsta Friskola. Rektorn uppger vid intervju att hon inte riktigt vet hur lärarna arbetar med studie- och yrkesvägledning. Det finns enligt rektorn en plan för studie- och yrkesvägledning på skolan. Men "det är planer som bara ligger" säger rektorn.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Skärsta Friskola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Skärsta Friskola Ekonomisk Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av utbildningen

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. Huvudmannen varken efterfrågar eller följer upp några resultat och följaktligen saknas underlag för analys och beslut om utvecklingsåtgärder. Huvudmannen brister också i sin dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet. Av tillsynen framgår även att huvudmannen inte har kännedom om de uppgifter och det ansvar som följer

av huvudmannaskapet. Visserligen bör en enskild huvudman som bedriver utbildning vid endast en skolenhet kunna arbeta med planering, uppföljning, utvärdering och utveckling på huvudmannanivå och enhetsnivå i ett sammanhang, då begreppen huvudman och skolenhet för fristående verksamheter i dessa fall många gånger sammanfaller. Det finns dock skäl att anlägga ett särskilt huvudmannaperspektiv på verksamheten och som ska framgå i det systematiska kvalitetsarbetet. Skolinspektionen bedömer att det saknas ett sådant huvudmannaperspektiv. Ett bristfälligt kvalitetsarbete kan innebära att brister i verksamheten inte identifieras och åtgärdas, då underlag för att kunna fatta beslut om adekvata utvecklingsinsatser saknas. Detta kan i sin tur resultera i sämre förutsättningar för en god måluppfyllelse för eleverna.

I skollagen föreskrivs att huvudmannen ansvarar för att det på huvudmannanivå bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på huvudmannens systematiska kvalitetsarbete ska vara att de nationella mål och krav som finns för utbildningen, i skollagen och andra föreskrifter, uppfylls. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt framkommer att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen tillse att nödvändiga åtgärder vidtas. Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete ska dokumenteras.

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen, t.ex. betygsstatistik och resultat av nationella prov. Även huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras särskilt. Samma krav på kvalitetsarbete på huvudmannanivå ställs även på huvudmän för fristående skolor. Det finns därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. Av förarbetena framgår även att en enskild huvudman som bedriver utbildning vid endast en skolenhet bör kunna arbeta med planering, uppföljning, utvärdering och utveckling på huvudmannanivå och enhetsnivå i ett sammanhang då begreppen huvudman och skolenhet för fristående verksamheter i dessa fall många gånger sammanfaller (prop. 2009/10:165, s. 306).

Enligt Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt, med fokus på en långsiktig utveckling. Utgångspunkten är att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Huvudmannen bör därför skapa rutiner för hur kvalitetsarbete på huvudmannanivå ska bedrivas och för hur enheternas kvalitetsarbete ska tas tillvara.

Av Skolinspektionens tillsyn framgår att huvudmannen inte bedriver något systematiskt kvalitetsarbete. Av Skolinspektionens intervju med en representant för styrelsen för Skärsta Friskola Ekonomisk Förening framkommer att det inte sker någon uppföljning på huvudmannanivå av kunskapsresultat och resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Vidare framgår att huvudmannen inte analyserar några resultat utifrån en sådan uppföljning eller fattar beslut om utvecklingsåtgärder utifrån analysen.

Huvudmannen uppger vidare att det inte finns någon rutin för att säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras på ett systematiskt sätt. Skolinspektionen har i samband med tillsynen begärt att få ta del av aktuell dokumentation där huvudmannens uppföljning, analys och beslut om utvecklingsåtgärder för grundskolan framgår. Det finns dock ingen sådan dokumentation att tillgå från huvudmannen.

Av Skolinspektionens tillsyn framgår att huvudmannen inte har kännedom om de uppgifter och det ansvar som följer av huvudmannaskapet. Vid Skolinspektionens intervju med en representant för styrelsen säger denne att styrelsen inte har förstått sitt uppdrag. Representanten för styrelsen för Skärsta Friskola Ekonomisk Förening uppger att hen inte vet vilka krav som ställs på styrelsen utan har tänkt att det är föreningen som är huvudman. I den informationsinhämtning som Skolinspektionen begärt in inför den regelbundna tillsynen svarar huvudmannen "Styrelsen vet ej" på många frågor exempelvis gällande uppföljning av skolans verksamhet

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Skärsta Friskola Ekonomisk Förening inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Skärsta Friskola Ekonomisk Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Skärsta Friskola Ekonomisk förening uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Skärsta Friskola Ekonomisk förening uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Sara Carlsson

Beslutsfattare
Signerat av: Sara Carlsson

X Kerstin Haster

Föredragande
Signerat av: Kerstin Haster

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Skärsta Friskola

Fakta om Skärsta Friskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Skärsta Friskola Ekonomisk Förening (org.nr 769614-4539) under höstterminen 2018. Skärsta Friskola besöktes av Skolinspektionen den 4 -5 september 2018.

Skärsta Friskola är en fristående grundskola belägen i Norrtälje kommun. Skolan hade vid tillsynstillfället 69 elever. Läsåret 2018/19 omfattar verksamheten förskoleklass, grundskola årskurserna 1-5 och fritidshem.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 1

Enligt skolans egna uppgifter har 100 procent av flickorna och 17 procent av pojkarna i årskurs 1 nått kunskapskraven för godtagbara kunskaper i läsförståelse läsåret 2017/18.

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik över de nationella ämnesproven som genomfördes läsåret 2016/17 varierade andelen elever som nådde kunskapskraven på delproven i ämnet matematik mellan 77 - 92 procent. Motsvarande resultat för riket var mellan 80 - 97 procent. I ämnet svenska varierade andelen elever som nådde kunskapskraven på delproven mellan 83 - 91 procent. Motsvarande resultat för riket var mellan 91 - 98 procent.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen genomförde våren 2018 en enkät för elever i årskurs 5. På grund av att skolan inte hade några elever i årskurs 5 läsåret 2017/18 finns det inte något enkätresultat för Skärsta Friskola.

Av enkäten framgår vidare att resultatet för vårdnadshavarnas svar på påståendena; "Jag upplever att mitt barn har studiero under lektionerna", "Mitt barn uppger ofta att det är svårt att arbeta i klassrummet för att det är så hög ljudnivå" samt "Jag upplever att mitt barns klasslärare/mentor säger till dem som stör på lektionerna" är indexvärdet 3,8 på en skala 1-10 där 10 är högsta värde. Medelvärde för övriga grundskolor som besvarat Skolinspektionens enkät är 5,9.